СВЪРЗАНИ ЛИЦА

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА СВЪРЗАНИ ЛИЦА - § 1, Т. 13 ОТ ЗКПО

Съгласно разпоредбата на § 1, т. 13 от ДР на ЗКПО „свързани лица" са лицата по смисъла на §1, т. 3 от допълнителните разпоредба на Данъчно - осигурителния процесуален кодекс.

Съгласно §1 т. 3 от ДР на ДОПК „**свързани лица"** са:

а) съпрузите, роднините по права линия, по съребрена - до трета степен включително; и роднините по сватовство - до втора степен включително, а за целите на чл. 123, ал. 1, т. 2 - когато са включени в общо домакинство;

б) работодател и работник;

в) съдружниците;

г) лицата, едното от които участва в управлението на другото или на негово дъщерно дружество;

д) лицата, в чийто управителен или контролен орган участва едно и също юридическо или физическо лице, включително когато физическото лице представлява друго лице;

е) (доп. - ДВ, бр. 64 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.) дружество и лице, което притежава повече от 5 на сто от дяловете или акциите, издадени с право на глас в дружеството. За целите на дял първи, глава осма „а" размерът на участието по буква „е" е 25 на сто от дяловете или акциите, издадени с право на глас;

ж) лицата, едното от които упражнява контрол спрямо другото;

з) лицата, чиято дейност се контролира от трето лице или от негово дъщерно дружество;

и) лицата, които съвместно контролират трето лице или негово дъщерно дружество;

к) лицата, едното от които е търговски представител на другото;

л) лицата, едното от които е направило дарение на другото;

м) лицата, които участват пряко или косвено в управлението, контрола или капитала на друго лице или лица, поради което между тях могат да се уговарят условия, различни от обичайните;

н) (ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 01.01.2014 г.) местно и чуждестранно лице, с което местното лице е сключило сделка, ако:

аа) чуждестранното лице е регистрирано в държава, която не е страна - членка на Европейския съюз, и в която дължимият подоходен или корпоративен данък върху доходите, които чуждестранното лице е реализирало или ще реализира в резултат на сделките, е с повече от 60 на сто по-нисък от подоходния или корпоративния данък в страната, освен ако местното лице не представи доказателства, че чуждестранното лице дължи данък, който не е обект на преференциален режим, или че чуждестранното лице е реализирало стоките или извършило услугите на местния пазар, и

бб) държавата, в която е регистрирано чуждестранното лице, отказва или не е в състояние да обмени информация относно осъществените сделки или отношения, когато е налице сключена и влязла в сила международна данъчна спогодба.

За чуждестранно лице по смисъла на тази разпоредба се смята и всяко юридическо лице, независимо дали е местно за Република България, или не, върху което контрол упражнява лице, отговарящо на условията по букви „аа" и „бб".

За местни лица по смисъла на тази разпоредба се смятат и чуждестранните юридически лица, извършващи дейност в страната чрез място на стопанска дейност, и чуждестранните физически лица, реализиращи доходи от източник в страната чрез определена база за сделки, осъществени чрез мястото на стопанска дейност или определената база;

о) (ДВ, бр. 1 от 2014 г., в сила от 01.01.2014 г.) собствениците на местното юридическо лице и чуждестранното лице в случаите по буква „н".

Букви „н" и „о" са в сила от 01.01.2014 г. С направените промени се създава възможност досегашният механизъм за скрито разпределение на печалби и свързаните с него

санкции да намери приложение и по отношение на сделките с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим.

Досега действащия механизъм беше неприложим към дружествата и физическите лица, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим поради невъзможност за идентифициране на действителните собственици на капитала на тези дружества. **В общия случай юрисдикциите с преференциален данъчен режим (офшорните зони) препятстват особено силно възможността за установяване на свързаността между лицата, собственици на капитала на местните лица и самите компании в тези юрисдикции.** Логичната цел на отклонението от данъчно облагане се състои в това собствениците на капитала да придобият необложени с данъци доходи. В общия случай противодействието на това явление се изразява в непризнаване на разходите на местното лице и облагане с данък върху дивидента на дохода на третото лице. С направените промени в ДОПК е въведена презумпция за свързаност между собствениците на капитала на местното лице и дружеството от юрисдикцията с преференциален данъчен режим. Това от своя страна позволява прилагането на механизма на облагане на скритото разпределение на печалбата спрямо дружеството от юрисдикцията с преференциален данъчен режим, като същевременно запазва неутралността на данъчното облагане.

При прилагане на този подобрен механизъм би се стигнало при равни други условия до следното облагане:

- Корпоративен данък върху отказания разход на местното лице – 10 %
- Данък върху дивидента на чуждестранното лице от юрисдикцията с преференциален данъчен режим – 5 %
- Санкция за недекларираното скрито разпределение на печалбата – 20 % от сумата на скритото разпределение на печалбата.

За лице от юрисдикция с преференциален данъчен режим се смята и всяко юридическо лице, без значение местно или чуждестранно, което е контролирано от дружество, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим. На практика това разпростира защитните клаузи върху сделки вътре в страната, както и сделки с лица от страни, включително в ЕС. Това би могло да доведе до изключване от пазара на подобни компании,

тъй като всяко трето лице, търгуващо с тях, би се оказало под риск от данъчна регулация поради сделка със свързано лице.

Съгласно § 1, т. 4 от ДР на ДОПК „**Контрол”** е налице, когато контролиращият:

а) притежава пряко или косвено или по силата на споразумение с друго лице повече от половината от гласовете в общото събрание на друго лице, или

б) има възможност да определя пряко или непряко повече от половината от членовете на управителния или контролния орган на друго лице, или

в) има възможност да ръководи, включително чрез или заедно с дъщерно дружество по силата на устав или договор дейността на друго лице, или

г) като акционер или съдружник в едно дружество контролира самостоятелно по силата на сделка с други съдружници или акционери в същото дружество повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на дружеството, или

д) може по друг начин да упражнява решаващо влияние върху вземането на решения във връзка с дейността на дружеството.

Съгласно чл. 15 от ЗКПО, когато свързани лица осъществяват търговските и финансовите си взаимоотношения при условия, които оказват влияние върху размера на данъчната основа, отличаващи се от условията между несвързани лица, данъчната основа се определя и се облага с данък при условията, които биха възникнали за несвързани лица.